

שאלה: רואים אנו כי ציבור ה"חרדים" נוהגים כולם ללבוש בגדים שחורים. מה הטעם לזה? לכאורה באקלים החם של ארצנו רוב ימי השנה, כדאי ללבוש בגדים בצבע בהיר, כי צבע כהה סופג חום השמש ומחמם את הלובוש, מה שאין כן צבע בהיר אינו סופג כל כך את החום?

תשובה: לדעתי המקור הוא זכר לחורבן, אלא אם תשאל רוב החרדים הם אינם מודעים לטעם זה. מסופר בגמרא (בבא קמא נט, א) כי רב אחד בשם אלעזר זעירא היו לו נעלים בצבע שחור. בתקופה ההיא עשו נעליים מעור בהמה, אבל לא תמיד השקיעו מאמץ לצבוע את העור, אלא השאירו את העור בצבעו הטבעי. וכאשר נשאל אלעזר מה הטעם שלו בזה, ענה כי הוא זכר לחורבן בית המקדש.

מצאנו בגמרא שהמתאבלים על מת היו לובשים בגדים שחורים. (שבת קיד, א; יומא יט, א וכן לט, ב). ולכן בין גדולי החסידים לפני מאות שנים היו נוהגים ללבוש בגדים שחורים, זכר למצבנו העגום מאז החורבן. ממילא כל תלמידיהם ותלמידי תלמידיהם נהגו כך, אף שלא ידעו סיבת הדבר.

ובכן, תשאל, מדוע לובשים שחורים גם בשבת? הרי אריז"ל מלמד שיש ללבוש דוקא בגדי לבן בשבת (וכן הוא בזוהר חדש, פרשת בראשית). אבל כיון שרוב מהציבור לא ידע שיש בשחור טעם אבילות, חשבו שגם בשבת אלו בגדי הדר. ויש בימינו כאלו בירושלים שמהדרים שבשבת ילבשו מעיל בצבע אחר.

ואם תשאל מדוע הרבנים לובשים מעיל ארוך, ולא מעיל קצר כמו שאר הציבור הרי גם בזה יש קושי והכדה בימים החמים. המענה על כך הוא כי זה דומה לגלימא מכובדת, המכסה את רוב הגוף. כך גם בין הנשים, שמלה ארוכה היא יותר אלגנטית מאשר חולצה וחצאית.

ומדוע מקפידים רוב החרדים לחבוש לראשם מגבעת? גם זה מפני ההרגל באירופה וגם בארצות המזרח, שאדם מכובד מעטר ראשו בבגד תפארת, ולא הולך בגילוי הראש.